Примірник 25 сотиків.

Należytość pocztowa opłacona ryczałtem.

Народня Справа

ПЕРЕДПЛАТА:
Місячно . . . . 1 зол.
Чвертьрічно . . 3 зол.
Піврічно . . . 6 зол.
Річно . . . . . 12 зол.
ЗА ГРАНИЦЕЮ.
Річно — 2 доляри.
Гроші з краю посилати переказами, або чеками „Народної Справи“ — з заграниці порученими листами. За зворот рукописів Редакція не ручить. На відповідь треба долучити значок 30 сотиків.
ОГОЛОШЕННЯ:
1 стр. 500 зол., пів стр. 260, чверть стр. 140 зол. Гроші треба посилати наперед.

УКРАЇНСЬКИЙ ТИЖНЕВИЙ ЧАСОПИС

Ч. 31 (44) Львів, Неділя 11. серпня 1929. Рік II.

АДРЕСА: „Народня Справа“, Львів, вул. Боїмів 4. — — — — — — — — — — — — — Телефон 30—13

Буде війна чи не буде?

Китай і большевики рокпочинають переговори.

Ще не можна напевно сказати, чи прийде до війни чи ні. Покищо виглядає так, що і Китай і большевики бояться війни і хотять її оминути. Китайці, здається рахували на Японію. Тимчасом Японія їх не думає піддержувати і радить їм не зачинати війни. Виглядає навіть так, що на випадок війни Японія може стати проти Китаю, бо боїться за Корею, що нині обсаджена японцями, але по правді належить до Китаю.

Що большевики бояться війни, не знає цілий світ. Бо їм страшенно небезпечно мобілізувати населення і давати їм оружжа. Те оружжа населення може звернути проти самих большевиків і їх повалити.

Тому обидві сторони: Китай і большевики сейчас пристали на раду Америки, щоби по мирному погодили між собою непорозуміння.

Большевики сейчас згодилися, але мимо того далі стягають військо на границю. Видно не довіряють китайцям. Славний полководець Буденний виїхав на манджурську границю і обняв начальний провід.

Китайці також з одної сторони заявляють охоту переговорювати, але з другої сторони готовляться горячково до оборони.

Вже стягнули 200 тисяч війська і далі його стягають. Рівночасно задержали большевицьких послів і не хотять їх випустити. Хотять мабуть мати большевицьких закладників на випадок наступу большевицьких військ, які стоять готові до наступу. Готова також воєнна річна фльота на Амурі, що може одною рікою підплисти аж під сам Харбін.

Зновуж на китайській стороні повстанчий російський козацький отаман Семенов обіцяв китайцям дати на поміч 10 тисяч російських еміґрантів, але китаці їх не приняли.

Щож станеться? Чи погодяться? Дуже тяжко їм погодитися, бо китайці заповідають, що не віддадуть манджурської залізниці і не впустять большевицьких урядників до Манджурії, а знову большевикам буде тяжко зрезиґнувати зі залізниці 1500 км довгої, довшої як зі Львова до Москви, що коштувала 750 міліонів долярів і приносить річно 20 міліонів долярів чистого зиску та скорочує дорогу до Владивостоку о цілі дві доби. Але здається будуть мусіти погодитися на цю страту. Найблищі дні повинні вже рішити, що станеться: прийде до війни чи ні. Розгориться наново світова різня, чи тим разом її відложать на пізніше. Бо на довго, здається не вдасться її відсунути.

Останні відомости з Далекого Сходу повідомляють що большевицькі війська перейшли границю і увійшли до Манджурії. Рівночасно з китайського боку перейшли границю російські еміґранти і викликали повстання на задах большевицької армії. 16-ох з них большевики зловили та розстріляли. А в Берліні розпочинаються переговори між Китаєм та большевиками.

———

„Червоний“ ґенерал Буденний переглядає кавалерію.

Большевики, хоч дуже бояться війни, але до неї таки добре приготовляються. На малюнку, видно, як на вулицях Москви ґенерал Буденний переводить перегляд кінноти перед її виїздом на китайсько-манджурську границю.

Буря і град на Поділлю.

В четвер між 3 а 5 годиною шаліла люта буря з градом в Чортківщині та Копичинеччині. Над Чортковом обірвалася хмара і залила нище положені доми, а град понищив кукурудзи та тютюн.

В Пермилові, копичинецького повіту грім спалив три хати. і господарські будинки, а в другім одну хату.

І в околицях Самбора шаліла 25. липня буря. В селах: Наддністре, Угерці, Чуків грубий град знищив коло 1.000 морґів засівів.

Чого повинна научити нас остання знижка цін?

Кожда господарська подія повинна научити чогось доброго хліборобів. Не повинно безслідно пройти для нас ні сьогорічне подешевіння збіжжа. З нього ми також повинні дечого научитися.

Приглянься, котре збіжжа найбільше цего року подешевіло. Побачимо, що пшениця мало стратила на ціні, натомісць жито, овес і ячмінь обезцінилися майже на половину. Це доказує, що пшениця навіть в найгірші для збіжжа часи, ще сяко-тако поплачує себе і що її требаби більше сіяти — а другі роди збіжжа менше. Особливо в нас, на українських землях, варто богато сіяти пшениці. Бо українські землі це правдиво пшеничні землі і єдині пшеничні землі в польській державі. Всі инші землі, за винятком познанських, це піскові житні землі, що не надаються під управу пшениці. Тому Польща засіди буде мати замало пшениці і мусітиме її спроваджувати з чужини. Тому її ціна ніколи не буде дуже низька.

Натомісць жито, овес і ячмінь треба вивозити, бо його Польща має забогато. Жито ніколи не буде дороге, бо людність що раз то більше відвикає від житнього хліба і переходить на пшеничний. Не буде доброї ціни також для вівса, бо автомобілі щораз то більше випирають коний з міст і війська і вівса на пашу треба буде щораз то менше.

Ячмінь добрий на пашу для свиний і курий але і його ціна дуже залежна від ціни кукурудзи, ґрису і макухів.

Отже перша наука для українських селян зі сегорічної знижки цін збіжжа повинна бути така: менше будемо сіяти жита і вівса, а більше пшениці. А що пшениця хоче добре погноєної землі, то будемо вживати більше помічних погноїв, які при теперішних цінах ще під пшеницю найліпше поплачуються. Найліпше робити так: дається хочби лише 1/4 стаєнного гною а решту доповнюєтьси помічними гноями.

Хоч збіжжа подешевіло, але мясо, значить свині, так само молоко і яйця не подешевіли. Бо збіжжа

232 запомоги по 120 золотих

Кому признаємо дальших 8 запомог?

225. Іван Корман, Голобутів пов. Стрий, корова впала 4. липня.

226. Іван Баран, Брикун пов. Перемишляни, корова впала 13. липня.

227. Вах Іван, Куляшне пов. Сянік, корова впала 15. липня.

228. Мельник Іван, Стинява виж. пов. Сколе, корова впала 16. липня.

229. Цимбала Михайло, Шопки к. Лагодова пов. Перемишляни, корова впала 7. липня.

230. Дзондза Петро, Розлуч пов. Турка, корова впала 19. липня.

231. Білецький Юрій, Печеніжин, корова впала 19. липня.

232. Кінаш Петро, Улично пов. Дрогобич, корова впала 20. липня.

Кому не признано допомоги та чому?

Мочернюк Василь, мав заплачену передплату від 1 січня до 30. червня, корова впала 17. липня, то є в часі, коли не була заплачена передплата.

Клисяк Осип, Сторонна пов. Дрогобич мав заплачену передплату від 15. березня до 31.травня і найпізніше в тім дні мав відновити передплату. Того не зробив, бо допервa 8. липня прислав 3 зол. Корова впала 14. липня, тож від дня висилки останньої передплати минуло тільки 6 днів, а треба найменше місяць.

Кривак Іван, вступив в передплатники і вислав передплату 1 зол. 50 сот. дня 11. 6., а корова впала 8. липня, тож з цього видно, що від вислання передплати минуло всього 27. днів, а треба цілий місяць.

Подяки за допомоги

надіслали: **Мих. Лутчин,** Няґрин, п. Долина; **В. Грицина,** Кути, пов. Золочів; **Іван Лисий,** с. Олекси в Настасові; **Дмитро Лаґойдич** в Корчині; **Андрій Хтей** в Шегинях, п. Медика, **Антін Гордзій,** Великий Раковець, пов. Кремянець.

подешевіло тому, що його великанськими машинами управляють на канадійських, австралійських та арґентинських степах. Корови машиною не нагодуєш, так само свині чи курки. Тут треба людини і через те годівля худоби і звіринні вироби мусять бути дорогі. Це повинні використати малоземельні господарі і тоді, як нас побивають своїм збіжжам канадійські, австралійські та арґентинські фармери — ми переходім на годівлю худоби. Купуймо їх дешевий ячмінь, кукурудзу для наших коров, свиний, курий та перероблюймо в себе на мясо, молоко, яйця. Так, як це роблять данські селяни. Вони радіють, як ціни збіжжа падуть, бо будуть мати дешеву пашу. Чомуж ми не маємо так само робити.

Отже друга наука наших селян зі сегорічного подешевіння збіжжа повинна бути така: Будемо мало управляти збіжжа, бо воно на малих загонах не оплачується, а натомісць зачнемо богато ховати худоби. Для неї будемо сіяти (садити) богато паші, передусім пашних буряків та бульби і люцерни, будемо ліпше справляти сіножати і пасовиська та сіяти богато пашних сумішок.

Як так змінимо нашу господарку, то дешеве збіжжа буде для нас не катастрофою, але щастям. Тому цеї осени сіємо більше пшениці, мало жита та приготовім богато місця під пашу.

Зорґанізовані селяни виграли страйк.

В добрах ґрафа Мицельського в селах Бориничі, Чорний Острів, Юшківці, Городище та Борусів, бобрецького повіту вибух страйк полевих робітників Навіть форналі прилучилися до него. Всякі погрози і арешти не відстрашили страйкарів. Кінець кінців ґраф мусів пристати на жаданя робітників і підписав з ними таку умову:

Замість від досвіту до ночи, мають від тепер робітники працювати лише 8 годин денно, замість півторазолотого чоловікам, 1·10 зол. жінкам, а 70 до 80 ґрошів малолітним за день та замісць семої копиці сіна та 18 снопа — згодився ґраф платити за 8 годин праці по 25 ґрошів за годину жінкам, по 30 ґрошів чоловікам. По вісьмох годинах належиться за кожду дальшу годину 10 процент підвишки. За кошення належиться 4 або 5 копиця без обовязку безплатного кошення вівса. Отава на 3-ту копицю. На жнива добуто 13 сніп а за машиною 24 сніп (замість 36).

Форналі, крім дотеперішної платні дістануть ще 2 кірці пшениці і 50 зол. грішми. Їх також обовязує 8 годин праці.

По тій виграній вибух подібний страйк у Вибранівці, Бриндях, Підгірцях, Березділвцях, Тужилівцях, Суходолі та ще инших селах Бобриччини. Всюди домагаються того самого, що в ґрафа Мицельського.

В Комарнянщині в селах: Лівчиці, Андриянів і Підзвиринець тревав страйк 3 тиждні. Вкінци дідич мусів змякнути і згодився на 6 копицю, замість на 10 та на великі полекші при бульбі і буряках.

6 липня закінчився також побідоносно страйк в Бориничах ... заладовуванню дерева на стації. Фондація Скарбка згодилася на 8 годин праці денно і платню 4 зол. для дорослих, а 3 золоті для молодечих. Дотепер працювали по 12 годин а платили по 2·80 зол.

В Лисятичах і Пукиничах пов. Стрий підвищено платню на 2 зол. для чоловіків та 1·50 для жінок.

Всюди страйкуючі зорґанізували були комітет і так довго не йшли до роботи, доки дідич не підписав умови, та доки поліція не випустила арештованих.

Також цегольники виграли страйк.

В пятьох цегольнях під Сокалем тягнувся страйк цегольняних робітників через 6 тижнів. Остаточно цегольні були приневолені піднести платню від 11 соток цегли з 10 зол. на 14 зол.

Під Перемишлем цегольні мусіли піднести платню о 10 процент.

В ЦІЛІЙ ЕВРОПІ СПЕКА.

У Львові в вівторок 23.VII. доходило горячо до 33 ступнів. Таку саму спеку мав Берлін, Гамбурґ, Москва, Данціґ, значить ціла середуща та східна Европа. Всюди богато людий купається і топиться або дістають соняшне пораження. В Москві втопилося за один день 16 осіб а 20 вмерло від соняшних поражень. В Данціґу втопилося 3 людий, в Будапешті 20 людий. Коло Торуня, на польськім Поморю згоріло, 330 морґів ліса, вартости пів міліона зл.

В Анґлії спека тревае вже 6 тижнів і зачали вже висихати ріки. В найбільшім страху є вісіммільйоновий Льондон. Там маґістрат візвав мешканців, аби щадили воду та заборонив скроплювати дороги і мити автомобілі.

Читання з історії України

Литовсько-українська держава.

На північ від західно-українських земель, за білоруськими землями жили в давнину литовці. Вони так само ділилися на ріжні племена, як українці і таксамо були поганами. Жили вони малими оселями по лісах та жили з ловецтва. З полудня нападали на них українські князі, від заходу поляки, а з півночі німецькі хрестоносні лицарі, що буцім то в обороні християнської віри та для її поширення між поганами, развраз грабили Литву. Так було до того часу, як в Галичині панував король Данило. В той час на Литві князював Мендовг, дуже завзятий та розумний князь. Він зєдинив всі литовські племена, підбив білоруські землі та навіть декотрі українські над рікою Припетю. Щоби забезпечитися перед сусідами, він сприятелювався з королем Данилом; віддав його синови Романови трохи земель, а за другого сина, Шварна віддав дочку та приняв християнство, аби спинити наїзди німецьких лицарів.

По смерти Мендовга, український князь Шварнo заволодів був на кілька літ цілою Литвою.

По смерти Шварна прийшла литовська держава до ще більшої сили і слави за великого князя Ґедиміна. Він добув від московських князів великі простори аж під Псков, близько нинішного Петрограду а на полудневому сході заняв майже всі українські землі і назвав себе „королем литовським і руським“. Сам був поганином, хоть його сини були католиками і православними. По його смерти князюють Ольґерт і Любарт; В той час галицькі бояри отроїли свого князя Юрія II за те, що накладав з Поляками і Єзуїтами і на князя запросили Любарта, що був жонатий з українською княжною.

Він разом з Ольґердом побив німецьких лицарів і заняли всі українські землі аж до Чорного моря. Був це час найбільшого розцвіту Литви. Сягала вана тоді від балтійського моря до Чорного, від Висли по нинішний Петроград.

За Ольґерта і Любарта напав на галицькі і волинські землі польський король і в 1349. році заняв Галичину а пізнійше Волинь. Від того часу галицька земля на довгий час попадае під Польщу.

Українські землі радо піддавалися литовським князям. Бо Литовці лишали все подавному. Далі лишалися українські князі, тільки признавали литовську зверхність. Лишалася та сама віра, мова і звичаї. Бо Литва, завоювуючи українські землі приймала від них православну віру, українську мову та закони. На великокняжих литовських престолах судили після українських законів, в литовських урядах говорили і писали по українськи. Крім того, українці ще і тому радо приймали і лучилися з литовцями, бо литовські війська помагали їм виганяти з України татар.

Так було аж до смерти Ольґерда і Любарта. По них, великим князем став Ягайло, людина люта і захланна. Він казав увязнити і задусити свойого стрийка князя Кейстута та хотів те саме зробити з його сином Витовтом.

В той час в сусідній державі, Польщі панувала молоденька королева Ядвига. Шляхта і Єзуїти намовляли її, щоби вийшла за негарного і грізного литовця, Ягайла, коли він прийме латинську віру, та прилучить всі литовські та українські землі до Польщі і перейде мешкати до Кракова. Ядвига згодилася і жадний слави Ягайло змінив свою православну віру та приняв латинську, а всі литовські і українські землі віддав Польщі.

Та литовські і українські маґнати на це не погодилися і рішили силою боронити независимости Литви. Проголосили Витовта великим князем та хотіли цілковито зірвати з Польщею. Але в той час замотався Витовт у війну з татарами, програв її і татари підійшли аж під Луцьк. Цей тяжкий час використав Ягайло і в Городлі 1413.році заключив з Витовтом городенський Союз. Литва і Польща погодися, що Литва далі лишається великим князівством, але всі важнійші справи будуть вирішувати спільно на спільнім Соймі.

По цій умові Ягайло дав литовським боярам, але лише латинської віри, шляхотські права і це було початком польщення Литви; литовська шляхта, а за нею і нарід приймают[illegible] латинську віру і маґнати польщаться. Сам Витовт зачав нищити душ[illegible] українських князів та насаджува[illegible] литовських, католицьких. З того часу українські бояри, виступають про[illegible]ти католицької Литви і піддержують князя Свитригайла, що разом з українськими князями повстав проти наслідника Витовта, Жигмонта, а пізніше проти великого князя і рівночасно польського короля Казимира,

... Казимир до решти знищив українських князів та бояр і всюди понасаджував польських та литовських князів і бояр, що скоро цілковито ополячилися.

Тому українські князі і бояри шукають помочі в московських князів.

Москалі, буцім то в бороні православної віри зачинають війну і добувають одну українську землю за другою, та називають себе царями всеї Руси.

В 1481. році по раз останній пробують українські бояри ратувати незалежність українських земель. Під проводом боярина Глинського, запевнивши собі поміч Москалів, підносять повстання проти Литви і Польщі. Але Москва обдурила їх та не допомогла і повстання здавлено.

Сам Глинський помер в московській тюрмі. Решта українського боярства, ради почести і панування покинула батьківську віру і народ та ополячилася.

Що в світі чувати?

6-го серпня має вже зачатися міжнародня конференція в справі повоєнних довгів, а ще дотепер не визначено для неї місця. Анґлійці вже не дуже обстоюють за Льондоном, лише жадають, аби місце конференції не було за далеко від Анґлії. На це Франція піддає Брiселю, столицю Бельґії або купелеве місто, Остенду. Та проти тих міст виступили Німці і не годяться на Бельґію, бо кажуть, що в Бельґії населення все ще дуже ворожо ставиться до німців і німецькій делеґації булоб тяжко працювати у ворожій їм Бельґії.

в Англії

влада зачала переводити в діло свою мирну політику і счеркнула будову трох воєнних кораблів. Це дуже подобалося Америці і вона заявила, що також зменшить свої зброєння на морі. Рівночасно влада заповіла, що невідкличнo забере свої війська зі західньої Німеччини і недозволить, аби німців контролювано, або в якийнебудь другий спосіб дошкулювано.

За пару днів зачнуться переговори з большевиками, бо большевики приняли анґдійське запрошення і висилають свого заступника.

Великий клопіт мають анґлійці з посухою. Вже майже два місяці вона треває та заподіяла богато лиха. Ріки повисихали і містам грозить недостача води. Всюди видано наказ щадити воду.

в Німеччині

занепокоєні хоробою канцлера (президенти міністрів) Мілєра. Йому треба було оперувати жовчевий міхур і не знати, чи з того видужає. На всякий випадок вже не зможе взяти участи в конференції 6-го серпня так, як цего хотів.

Торговельні переговори з Польщею знову перервані, очевидно знову з вини Німеччини, якій не спішно миритися з Польщею.

Дуже горді німці з того, що і китайці і большевики звернулися до них, аби заопікувалися їх горожанами на час зірвання диплЬоматичних відносин. Рівнож обидві сторони хотять попросити Німеччину на посередника в переговорах. Це доказує, що обидві посварені держави найбільше довіряють Німеччині,

Горді також Німці і з того, що їх новий великанський корабель „Бремен" побив всі инші кораблі в скорости плавби і переплив океан з Европи до Америки за 4 і пів доби. Від того сподіються великих замовлень на нові кораблі в своїх фабриках.

У Франції

вже втихомирилося по недавнім напруженню в парляменті. Ухвалено заплатити Америці воєнні довги, що сягають висоти пять міліярдів долярів. На це не вистарчать навіть гроші, які має Франції заплатити Німеччина.

Тепер готовляться французи до серпневої конференції. За всяку ціну хотілиб її мати в Бельґії, бо бельґійці це їх найвірніші тепер союзники й на конференції їх будуть піддержувати. Але німці не хотять на це пристати.

Цими днями переведено ревізії серед комуністів в Парижі й відкрито, що вони готовилися до бучі і революції 1 серпня. Арештовано 97 провідників, а 10 російських та 5 українських комуністів видалено з Франції.

В Радянськім Союзі

заняті манджурською справою. Але попри це не занедбують других справ.

На Україні відбуваються демонстрації проти Польщі, а часописи заповідають революцію в Польщі і прилучення Галичини до Рад. Союзу.

Большевицький літак, що тепер літає понад Европою, полетить понад Сибір до Америки.

На сході відновили большевики військовий договір з Монґолією. Монґолія лежить між Китаєм а Рад, Союзом. Давніше належала до Китаю а тепер усамостійнилася. В договорі Монґолія зобовязалася піддержувати большевиків, а большевики згодилися вишколити і узброїти їм армію,

Заграничним комуністам наказали російські комуністи уладити демонстрації проти війни. І такі демонстрації уладжено в Америці, Німеччині, Франції, Австрії та Польщі

Між Чехословаччиною а Мадярщиною

ще не полагоджено справи арештованого чеського урядника. Здається, що справою займеться міжнародній найвищий суд та скаже, по чиїй стороні правда.

Мадярщина відкрила в Будапешті большевицький договір на 1 серпня. Проводирів арештували.

З Болгарією заключила Мадярщина союз приязни на пять літ. Обидві держави мають спільних ворогів: Югославію і Румунію та спільних союзників: Італію та Туреччину.

В Персії

повстання проти шаха (царя) і його нових звичаїв кріпшає з дня на день. Недавно арештовано навіть двох міністрів та начальника поліції, що належали до змовників і мали замордувати шаха. Шаха піддержує Анґлія. Анґлійські літаки навіть брали участь в боротьбі з повстанцями. Дивне також і те, що большевики обіцяли поміч шахови.

Прото шаха найзавзятійше виступає перське духовенство і шляхта, якій шах відібрав богато прав.

В Польщі

Шаліли цілий тиждень сильні бурі, що заподіяли великі шкоди. Коло Пйотркова вихор перевертав хати, так само на польсько-німецькій границі, а град знищив засіви.

В Катовицях відбувся процес проти німецького посла до Варшавського сойму, Уліца. Йому польський суд закидає, що він і німецька народня орґанізація „Фолькс-бунд", якої він є головою, піддержувала шпіонів і дезертирів.

Навіть предложено на доказ документи. Уліц всему тому заперечує, так само заперечує це богато свідків, а документи уважає Уліц фальшими і підробленими та підсуненими кимось між його документи.

В пятнипю процес скінчився і посла Уліця засуджено на 5 місяців тюрми.

Другою цікавою справою є електрифікація Польщі. Одна американська богата фірма, Гарріман, що купила вже богато копалень і фабрик в Польщі, хоче будувати богато великих електровень. Але зате жадає, так би сказати, монополю на електрику на 60 літ. За той час здиралаби фірма за електрику, кілько сама хотілаби. Влада хоче віддати їй електрофікацію, але міста противляться, так що ще не знати, що з того вийде,

Жнива вже зачалися і всюди сподіються добрих зборів.

Бють на трівогу перед нашими кооперативами

Найбільший жидівський часопис в Галичині: „Хвиля" пише 17 липня таке:

„Положення жидівського купецтва в Східній Галичині, а частинно також на „кресах" (на Волині, Полісю, Підляшу, пояснення Народ. Справи) погіршується з кождим днем не лише задля загального застою в торговлі,... і т. д., **але з приводу господарської самоорґанізації українців**, що розбудували сітку господарських кооператив по цілім майже краю.

...Перед війною мали українці в Східній Галичині **лише** 557 кооператив, а в **тім 391 кредитових** кооператив. На початку минулого року мали понад 2 тисячі кооператив, в тім кредитових лише 114...

...Перед війною в Галичині майже небуло українських сільських кооператив, а тепер мають українці 1488 сільських кооператив, а разом з молочарсько-споживчими 1777.

Треба нам знати, що сільські кооперативи стараються доставити своїм членам всі товари, що їх перед тим вони купували в місті, тому не диво, **що передусім жидівська людність найбільше пострадала від зорґанізованих тисяч українських кооператив.**

Як читаємо, що жидівська людність, мешкала перед війною у великій кількости на селі в тутешній країні, **а тепер приневолена покидати село — то причини цего треба шукати в існуючих та далі заснованих українських кооперативах.**

Але не тільки жиди по селах впали жертвою українських кооператив; не менше потерпіла жидівська торговля в малих місточках і велика торговля в більших містах. Може ще не видно так дуже страт великих жидівських купців, але дрібна жидівська торговля в богато місточках майже цілковито знищена, **бо українські кооперативи забрали їй селянських покупців.**

...Не меншу вагу від сільських кооператив мають молочарсько-споживчі кооперативи „Маслосоюзу", **Давніше жиди продавали масло по містах, або висилали до других країв. Нині Маслосоюз сам торгує маслом,** сиром і молоком в краю і також сам вивозить масло за границю. Перед війною мали українці тільки 44 молочарсько-споживчих кооператив, а нині мають їх 287, звиш 6 разів тільки що перед війною. Розуміється, що та сильна орґанізація відбилися дуже шкідливо на жидівській торговлі.

...Праця над будовою господарських кооператив не стає... і ми мусимо рахуватися з дальшою розбудовою кооперативного руху між українцями, бо їх провідники є тої думки, що кооперація веде до господарської незалежности українського народу.

...Господарське життя взяло нас в кліщі і з ріжних сторін стараються ті кліщі стиснути.

...Мусимо скріпити жидівське господарське життя і розперти тепер натискаючі на нас кліщі і доцільною працею увільнити жидівське господарське життя з тих кліщів, в які ми попали.

...Трудноші не повинні нас відстрашити, але додати охоти, **бо існування польського жидівства**, взятого в два огні є передусім загрожене в Східній Галичині і на кресах, більше, як деинди. Тому в найблищих тижднях мусимо приступити до реальної праці. Бо час наглить".

Таке пишуть жиди про нашу кооперацію. Цікавіщі місця ми підкреслили, аби звернути на них увагу читачів.

Призвання жидів для нашої кооперації дуже цінне, бо донедавна все господарське життя нашої країни було в їх руках.

Що до кліщів, якими називають жиди нашу кооперацію — то справа мається цілком инакше. Не ми беремо в кліщі жидів, тільки українське село при помочі кооперації старається видістатися з кліщів жидівської торговлі.

Мусимо доложити всіх старань аби ми з них якнайскорше видісталися.

Тому кличемо до вас, селяне-читачі: всі свої торговельні орудки полагоджуйте лише в своїх кооперативах. Де нема кооператив, там їх закладайте. Де кооператива слаба, або не добре ведена — не нарікайте, лише старайтеся, аби була добра і сильна. Скиньмо раз зі шиї ті кліщі визиску, що нас від віків тиснуть!

Будьте осторожні зі салітрою.

В селі Вербіж, в сокальськім повіті стався такий випадок: Господар М. Покидко виправ мішки від салітри та забув помиї вилити на город. Іх напилося дві корови і обидві потроїлися, бо салітра велика трутина.

Богато подібних випадків буває по городах з курми. Посипле господиня грядки салітрою, а кури думають, що це пісок, наїдяться та потроються.

Тому будьте осторожні зі салітрою. Не лишайте її на легкодоступних місцях, аби її не лизала худобина (салітра солона, як сіль) та не їла птиця. Також не пускайте худобини ні курей на поля, на котрі недавно розсипано салітру.

Звертаємо увагу, що „Нар. Справа" не виплачує допомоги за подібні випадки, бо при них вину поносять самі господарі.

Чи можна забезпечитися проти грому тай як?

Випадків з громами в кожде літо богато. Вдаряють вони в церкви, хати, стодоли і нищать людську працю та життя. На декотрі місця громи бють частіше, на инші ніколи. Найчастіше бють на вивищені місця, також в долини зі сильними протягами і на такі місця, де під верхом є залізна або мідяна руда. Такі, дуже загрожені місця, треба забезпечити при помочі так званих громозводів. Є це мідяний дріт, закінчений в горі позолоченою стрілкою, а на другім кінці закопаний в землю. Цей дріт притягає громи і зводить по собі до землі.

Такі громозводи повинні бути на вежах церков, народних домів і вищих будинків, де збирається богато людий. Як церква має дві бані, то треба на обидві дати золочені стрілки, получені дротом зі собою.

Там, де громи часто бють в господарські будинки, а це буває на вивищених місцях або на ґрунті з якимсь мінералом або водою в споді, треба також будувати громозводи. Вистарчить закопати високий дубовий стовп на подвірю близько хати й на нього прибити громозвід.

Такий громозвід з усім потрібним з мідяного дроту коштує в українській фірмі Михайло Стефанівський у Львові вул. Варстатова 10. 150 зол. Для церков коло 300 до 500 зол.

НЕ БУДЕ БІЛЬШЕ ТРІСОК НІ ТРАЧИННЯ.

На тартаках та по ріжних робітнях, де перероблюється дерево на ріжні вироби, марнується богато дерева на відпадки. Дотепер ті відпадки: тріски та трачиння уживала на підпал, на посипування вулиць, напихання ляльок, тощо. В останнім часі найшли для них ще ліпше примінення. Тріски та трачиння мішають з маґнезитом і хльормаґнезом і під сильною прасою роблять з тої сумішки рід деревляного та камінного бетону. Кажуть, що підлога з такої маси є дуже тревала, тепла і вигідна.

Також трачиння вживають як домішки до цегли. Його мішають з глиною. Підчас випалювання цегли трачиння спалюється і цегла стає сильно діркована, як губка. Доми з такої цегли мають бути дуже теплі та здорові.

ДЕРЕВЛЯНІ ВИРОБИ ВЖЕ НЕ БУДУТЬ ГНИТИ НІ ГОРІТИ.

Від давна роздумують вчені, якби деревляний матеріял зробити витревалим проти гниття та вогню. Трохи помагало, як дерево запускали ріжними плинами, як наприклад дьогтем, карболінеумом і т.д., особливо проти гниття. Тепер найшли новий спосіб. Кидають матеріял до велкких кітлів і під сильним тисненням пари запускають його розчиною кремінки та флюору. Від них дерево камініє і стає вічно тревале та негорюче.

Та цей спосіб дуже дорогий. Тому вчені роздумують, якби то ще живе дерево через коріння запускати цю каменіючу розчину, аби воно само за свого росту каменіло.

ЩО ЧУВАТИ В НАШІМ СЕЛІ?

Вороги села зібралися разом. Наше село Підгородє коло Крилоса, пов. Станиславів не лишається позаду других сіл. Перед кількома роками спільними силами вибудували величавий Народний Дім величини 12 на 13 м. в котрім нині міститься читальня, кооператива, молочарський відділ і театральна саля. Але наша праця іде дуже а дуже тернистими шляхами. В 1927 р. старалась наша кооператива о трафіку із невідомих причин не дістала. (Не шкодить! Кооператива не повинна продавати ні тютюну ні горівки, — бо це шкодить на кишеню, на здоровля членів. Замість зарібків з тютюну — кооператива повинна проповідувати повздержливість від тютюну. Примітка Редакції).

Тодіж рівночасно старався о трафіку наш арендар Ейзик Ґольберґ і при помочі війта її одержав. Але не дуже нею запомігся, бо уже другий рік ніхто з членів ні коопорятиви ні читальні до него за нічим не заходить, за виїмком кількох темних зацофанців. З першу наш арендар аж почорнів з журби, але пізніше привик. Тепер має ще надію, що поліція нас знищить. Але грубо помиляється, бо нашої свідомости ніхто, здається, нескує в кайдани.

Є ще в нас одна, таки рідна паршива овечка, що перед роками старалася всіми силами дістатись по Управи кооперативи, аби її по свому провадити.

Але люди пізналися на фарбованім лисі і непустили його до Управи. Нині він заложив собі приватний склеп і трафіку, щоби повалити кооперативу. Але і це йому не повезло. Старався всіми силами приєднати собі покупців, особливе серед дітей, бо зі старих ніхто з ним і не говорить. Купував від малолітних і слугів ріжне ззаодвірка взяте збіжжа і трактував їх горівкою, ковбасою, чоколядою та чаєм. Та замість добра, заліз до суду і треба буде платити. Дня 7-го липня с. р. прибув до нас до церкви війт Ми—юк зі сусідного села Ком—ва на відпуст. По набоженстві зайшов до свого любимця Лотоцького, а пізніше вступив ще до нашого арендаря доложити на злість Підгородянам, що бойкотують коршму. Так собі підсипав, що друзяка Лотоцький в ночи мусів його відвести до дому так, як возять одно сотворіння.

Всі ті темні духи, що напосілися на нас, нічого нам не зроблять, бо нині село вже свідоме і не дасть себе збити а правого шляху до поступу і добробуту.

Просвітянин.

Єднаймося, братаймося в товариство чесне. Наше село Добряни, п. Стрий, належить до найсвідоміших сіл стрийського повіту. Є в нас Т-во „Просвіта“, що має два доми — один збудований перед війною, а другий збудований по війні. Є в нас і кооператива з двома крамницями. Перший — головний — міститься в старім будинку „Просвіти“, а другий — філія міститься в новім будинку „Просвіти“, збудований майже самою молодіжю. Старші гуртуються коло Т-ва „Просвіта“, молодіж в „Аматорськім Ґуртку“ при тім же Т-ві. Одні і другі принумеровують: 1) „Новий Час“, 2) „Свободу“, 3) „Життя і Знання“, 4) „Сільський Господар“ і „Неділю“. Крім цього в селі принумеровують коло 50 господарів „Народню Справу“. Так само життя в селі зачинає змінюватися. Напраклад сіють збіжжа майже виключно сівалками. Кооператив, має їх дві. Тай пересаджують збіжжа та зачинають плекати морву. Рада Громадська радо побільшує з року на рік свій гром. буджет і загосподаровує гром. неужитки. На домагання місцевого студенства призначено навіть трохи гром. толоки на спортову площу і там місцева молодь вспіла вже виготовити грище з воротами та грає копаного мяча. Велике Вам спасибіг Радні за те, бо від того часу молодь, замість дичіти, буде плекати спорт.

Але є дещо, що не приносить слави Добрянам. От хочби те, що ціла Громадська Рада з війтом включно то Українці, а бояться прибити на стіні в гром. канцелярії бодай один укр. стінний календар — „Рідної Школи“ чи „Народної Справи“. Всюди видно лише чужі письма і друки.

Молодіж згуртована в „Ам. Гуртку“ також не може показати великої праці, бо вона потребує якоїсь живійшої орґанізації (як „Сокіл“, „Луг“). Може спортовий гурток її трохи розрушить і оживить.

Кооператива досить добре розвивається. Закупила до того часу 2 сівалки, плянет, плужки, ляцухову борону і тим — визичуючи—помагає членам. Невигідно трохи, що не має власного дому. Проти неї риють також хруні, що купили через „Кулко Рольніче“ сівалку, та хотять конкурувати кооперативу, хоча самі в більшости були членами кооперативи. Всі вони згуртувалися коло приватної крамниці і думають, якби знищити кооперативу.

Але даремний їх труд, бо всі чесні люди і вся молодь знає, хто вони і в свій час дасть їм належну відправу.

„Громадянин“.

Заріклися мід—горівку пити.

В Первятичах, сокальського повіту оснувався протиалькогольний гурток. Иого члени заріклися пити які небудь алькогольні напитки. На картині видно 14 членів того гуртка.

Коби так всюди було!

Для чужих є — для своїх нема. Таке, як в нашім селі Волцневі, пов. Жидачів, здається ніде більше не діється. Бо послухайте люди добрі, що зробила наша „славна“ громадська Рада. За намовою війта Николи Воліцького вона ухвалила 800 зол. на „Товажиство Школи Людовей“ і познанську виставу і 1300 зол. на сівалку для „Звйонзку Рольнікуф Заводових“. А для „Рідної Школи“, для кооперативи „Народний Дім“, що своїми господарськими машинами обслуговує не лише Волцнів, але й сусідні села — не ухвалила наша „славна“ (читайте хр... ка) Рада ані гроша. А тим чесним радним, що домагалися субвенції для кружка „Сільського Господаря“, для пожарничого Т-ва „Сокіл“, для „Рідної Школи“ — війтуньо таке казав: як хочете — ухвалюйте, або ні; оттут я маю ухвалу „Видзялу Повятовеґо“.

І чистоукраїнська громада дала чужим 2100 зол., а своїм... фіґу... тай ще змаком. А треба Вам знати, що в нашім Волцневі Поляка на лік не найдете.

Питаємо Вас, Читачі „Народньої Справи“ з цілої української землі: чи маєте Ви хоч одну таку „славну“ громадську Раду, як наш Волцнів. Сумніваємося, бо зі стиду ціле село повинно би потопитися. А в нас і радні і громадяни ще живі ходять і мають відвагу другим в очі дивитися.

А вас п. війтуню питаємо: чи ніс для табаки, чи табака для носа. Чи ми маємо вас війтом на те, аби ви догоджували „Видзялови“ чи аби служили громаді? Дайте відповідь!

Волцнівські.

Нема кінця обманцям. До Кінка, пов. Долина, приїхав аґент фірми „Меркури“ зі Львова та став збирати замовлення на коси, годинники і инше. Ходив по хатах і кінець кінців замовили люди коси в ціні по 6 зол. 40 сот. і заплатили по пів золотого задатку. Недавно прийшли коси і треба було заплатити ще по 9·60 зол., а разом зі задатком по 10·80 зол. за одну 65 цм-ову косу. Цей випадок повинен навчити всіх, аби не вірили чужим аґентам і всьо купували лише в своїх фірмах.

„Сокіл“ вратував село Беремяни. Дня 22/6 ц. р. по полудни вибух на фільварку дідича Гендля пожар з хати економа Богдановича. На алярм сокільського сурмача злетіли наші „соколи“ до пожару, аби ратувати село, бо вітер дув на сусідні будинки. За годину огонь погашено. За це Тов. „Сокіл“ дістало подяку і признання зі сторони поліції і двора. Цей випадок повинен переконати недовірків. „Сокіл“ мусить істнувати в кождій громаді. Хай всюди лунає клич: Все вперед! Всі враз!

Присутний.

Роковини козацкого бою під Берестечком. Як що року, так і цего року дня 5-го липня ц. р. святковано роковини бою під Берестечком на козацьких могилах. Коло села Пляшева, кілька кільометрів від Берестечка в невеличкій монастирській церковці, ще з часів Хмельницького, в якій молився перед боєм Хмельницький, відправлено панахиду по погибших козаках.

Під монастирем є тисячі чашок і козацьких костей зложених у великих бетонових скринях, але навіть не накритих та без найменшого порядку. До війни був там і музей, в якім находилися викопані в болотах козацькі армати, шаблі, мушкети — нині нема з того ні сліду, бо підчас війни все вивезено.

Цего року хотіли свідоміщі громадяни устроїти по панахиді святочну академію і посольське віче, але влада заборонила, та вислала на свято богато поліції і тайних аґентів.

А. М. Що робити з австрійськими грішми. Покищо нема вже надії, аби їх колись можна було виміняти. Так само мала надія на це, аби воєнна позичка колись була сплачена, хоч мала вальоризація може ще буде признана.

Випадки і нещастя.

В поїзді з Копичинець до Тернополя запросило трох драбугів рекрута заграти з ними в карти. Цей не згодився. Колиж трохи пізніше він витяг папіросницю і драбуги побачили в ній 5 зол., один вдарив рекрута в лице, вирвав гроші і всі втекли з поїзда та пересілися на другий, що їхав до Хоросткова. Двох драбугів поліція арестувала.

В Воютичах, пов. Самбір вдарив грім в три жінки на полю. Одну забив, двом другим не зробив нічого.

В Микулинцях авто переїхало 17-літню дівчину й поранило її на голові і плечах.

В Оглядові коло Радехова 8-літній хлопчина при копаню торфу впав до води й втопився.

На стації в Озерянах зауважив Петро Букачівський 6 залізних бочок. З цікавости відкрутив затичку і запалив сірник. Наступила сильна експльозія спірту в бочці і Букачівського попарило, а його коня, що стояв 16 кроків далеко, обруч бочки вдарив по голові і забив.

В Плесківцях коло Тернополя забив грім в хаті 5-літного хлопця а батька легко поразив. Хати не знищив.

В Вигнанці посварилися злодії і один забив другого фляшкою від содової води.

Під Камінкою забили парібки 25-літного, Олексу Литвина, як вертав від своєї нареченої. Забили його зі зависти за дівчину.

В Чанишу коло Камінки ранив гаєвий зі стрільби селянина, що збирав в лісі черниці.

Конфіската. Попереднє число (30) „Народньої Справи“ сконфіскувало Львівське ґродське Староство за одну коротку новинку. Увесь наклад того числа забрала поліція з друкарні; тому просимо його не рекламувати. Через те, що ч. 30 було сконфісковане, видаємо ч. 31. збільшене тим способом, що в середину ґазети вкладаємо ще одну картку, то є 9 і 10 сторінку.

За стрілецькі могили на Лисоні.

В справі зневаження Стрілецьких могил на Лисоні і в Потуторах внесли наші посли обширну жалобу до міністерства справедливости; в жалобі домагаються потягнення виновників до карно-судової відповідальности. Такі самі жалоби внесено до міністерства внутрішних справ тому, що зневаження допустилися особи, підчинені тому міністерству, і до міністерства публичних робіт, бо справами военних могил займається це міністерство. В жалобі жадають, аби остро покарати безпосередних і моральних виновників подій, аби негайно зависити в урядованню виновників і виделеґувати окрему міністеріяльну комісію для прослідження справи. Хотяй стрілецькі могили розкопали ще в першій половині червня, а посли внесли жалобу при кінці червня, зїхала до Потутор слідча комісія з воєвідства щойно в суботу дня 27-го липня.

Висліди слідства невідомі, звісно лише, що виновники подій позістають дальше на своїх службових становищах. Члени комісії при переслуханню власників тих грунтів, на яких знакодилися стрілецькі могили, намагалися переконати їх, що стрілецькі могили були для них тягарем, бо займали грунт. Взагалі навмисне ведено слідство так, щоби виправдати виновників.

В найближчих днях заступник голови Українського Клюбу посол В. Целевич їде до Варшави, щоби перед міністром внутрішних справ Складковским зложити рішучий протест проти способу, в який переводжено це слідство.

Замінили кару смерти.

Як знаємо, перед роком засудили у Львові двох українських студентів, І. Вербицького і В. Атаманчука, обжалуваних о то, що вони в жовтні 1926 р. мали вбити шкільного куратора Собінського. На тій розправі засудили І. Вербицького на кару смерти, а В. Атаманчука на 10 літ вязниці. Тепер Найвищий Суд замінив І. Вербицькому кару смерти на 15 літ вязниці, а В. Атаманчукови затвердив кару 10-літньої вязниці. Від цего присуду вже нема відклику.

Громи і громи.

В Закрівцях, пов. Товмач впав в суботу 27, VII. грім до хати К. Кармаліти і з поміж 7 осіб забив 16-літню дівчину сусідного господаря.

В Старій Носовиці, коло Дубна на Волині косив 19-літний П. Педалюк беріг. На чисте небо надбігла хмарка, ненадійно вдарив грім і вбив косаря. В сусідному селі другий грім з тої самої хмари забив жінку.

В Скварявій, пов. Жовква вдарив дня 25. 7. грім в нову стодолу дяка Андр. Малицького і спалив до тла всі будинки, заподіюючи шкоду 10 тисяч золотих. Пошкодований благає товаришів-дяків, аби його хочби і найдрібнішими лептами поратували.

В Сухоті коло Бродів запалив грім стодолу і стайню Івана Громяка.

СКЛАДАЙТЕ ЛЕПТИ НА НАПРАВУ — МОГИЛ НАШИХ ПОЛЯГЛИХ — СТРІЛЬЦІВ!

ДРІБНІ ВІСТИ.

▫ **Які де жнива?** З Сухоти коло Бродів пишуть: В нас жнива вже зачалися. Жито виходить мізерне, всего 5 до 7 кіп з морґа. Не ліпший буде ячмінь. Ще найліпший буде овес та пшениця потрохи. Двір платить по 1·40 до 1·50 зол. за копу або на 13 сніп, а за 12 годин праці при молотільці по 1·70 до 1·80 зол, а сильнішим робітникам по 2 зол. Косарям білої конюшини платить зраня за годину 0·35, а пополудни по 0·30 зол. Господарі платять по 2 зол. за день і дають три разі їсти.

▫ **І це можливе!** З Михайлівки пов. Рогатин пишуть нам: „28. липня улаштували собі в селі товариську забаву з буфетом. Була і горівка, але вона на добре не вийшла, мабуть була затроєна. Бо на другий день по забаві деякі люди, що пили ту горівку тяжко похорувалися і виглядають так, начеби дістали „помішання“ розуму.

▫ **Листи до І. Сорокатого.** В останнім часі дістав І. Сорокатий богато листів від своїх читачів і прихильників. Деякі листи дуже гарні і вони в міру місця будуть видрукувані в ґазеті. Дістав також від деяких товариств запрошення (прим. від Т-ва Правників у Глинянах на Вакаційну забаву 3.VII.). І. Сорокатий дякує всім жичливим людям за прихильні листи, а зокрема і за запрошення, та просить вибачити йому, що через незалежні від нього причини не міг на свято прибути.

▫ **Добрі книжки.** Накладом Видавництва Михайла Тараньки у Львові, ул. Зіморовича 3. вийшли тепер такі цікаві і для селян книжки: „Дикі звірі“, велика книжка 262 стор., з малюнками, „Безглуздів“ дуже цікава гумористична книжка про дурну господарку в громаді Безглуздів, з малюнками. Книжки можна купити по книгарнях або замовляти у видавця на подану в горі адресу.

—o—

Лист до Івана Сорокатого.

Пишу я дo тебе друже, Йване
Сорокатий, як тя нарід вихваляє
бідний і богатий.
Бо ти гарну мову маєш і дуже
цікаву, що аж мило нам читати
„Народнюю Справу“.
О, як люба та ґазета, у селі зявиться, то щоби котрий сумний був,
а розвеселиться!
У нас в селі майже кождий вже
її читає, коли вона появиться, радо
все витає.
Бо вона нас научає, як нам в
світі жити, як на ріллі працювати,
щоби не бідити.
Коли нині нашу Справу Народню читаєм, то від села Тобі друже,
привіт тут складаєм.
Щоб здійснились твої мрії, наш
друже Іване, щоби далі працювати,
аж краще настане.
Як для Справи Народньої, так
і для Народу, щоб нам нарід встав
з темряви, як Ісус із гробу.
Ще раз жичу Тобі друже много
літ прожити, й не один ще гарний
віршик для всіх нас зложити.
Та не маю я вже часу, далі ще
писати, бо рільник я з Терпилівки,
йду в поле орати.
Коли зорю я ту ниву, то далі
плуг лишу, а до тебе друже Йване
ще більше напишу.

Павло Ґез, Терпилівка.

Страшний злочин в Рашкові

В Рашкові пов. Городенка допустився хтось минулого четверга страшного злочину, бо вимордував сокирою цілу родину з 4 осіб, а само господаря Петра Мадриґу, його жінку Параску, його сестру Анну Харук і сестрінка Петра Харука. Трупа господаря кинув злочинець до криниці. Підозрівають, що це міг зробити таки рідний син Петра Мадриґи, Михайло, який жив з батьком в незгоді, бо той не хотів записати йому ґрунт.

Данило Ґерус.

Повість з історії села Шміткова.

(Далі).

Цю повість почали ми друкувати в ч. 26 „Нар. Справи“, а тепер будемо правильно продовжувати в кождім числі. Щераз заохочуємо наших читачів пробувати подібно писати перекази з історії своїх сіл. Можна навіть писати коротко, що люди говорять про те, звідки пішла назва села.

(Дотепер було сказано, як засновалася оселя, звана пізніше Шміткiв, як до неї прийшов перший жид Мошко з родиною і тягнув людий до своеї коршми, та як у селі трафився один свідомий чоловік, парубок Андрій, до якого люди сходилися вечорами, а він читав їм книжки. Свідомі стали радити з Андреем, якби то відтягнути від коршми Мошкових заушників і взагалі заохотити всіх людий в оселі ходити до Андрея, немов до читальні).

Але Андрей порадився з мудрими людьми і взявся на способи.

Був тоді від Шміткова на схід величезний став з очеретами. Він ще до нині е, але вже малий. А там гніздилися ріжні водні птахи, і був там такий птах водний, що називали його "Гупало" Його люди згадують ще до тепер. Той птах рано, (з росою) як заспівав: „Гуп! Гуп!“, то його було чути на десять кільометрів далеко.

А була на полудневий схід від Шміткова висока могила, з якої було далеко видно. Андрей хотів знати, де той "Гупало" гніздиться, бо вже за ним шукали мужики і панська служба і немогли здибати його гнізда,

Андрей виліз на високу могилу, виліз на дерево і вночі слідив, де е гніздо птаха і як там заїхати човном щоб його злапати.

По великих трудах удалося йому здибати в очеретах гніздо „гупала“ і взяти одно молоде. Андрей приніс до дому молоде „гупало“, люди посходилися, дивляться на диковинну птицю, дивуються і питають один другого, як можна ту пташку злапати. Той птах був подібний до журавля а голова, як у кота, дзюб як у орла, а ще і мав вуса, як чоловік.

В той час, коли Андрей ходив на лови за „гупалом“, ходив Мошко по своїм „районі“ і запрошував до себе на вечерниці і трахтував горілкою, вчив їх, щоб неслухали попів і дяків, ані тих молодих монахів, які вас старих хочуть розуху вчити. Ви, каже Мошко, слухайте мене, а все добре буде!

Одного вечора розбалакався старий Мошко. Став розказувати і брехати мужикам, як то його тато ходив з арендарами до Єрусалиму (бо жиди пустили поголоску, що там Мессія вродився), як їх було десять арендарів, як їх вів Іван, як вони дали Йванови нести скриньку з грішми, як їх Іван вів кілька днів через нетри і через тернину, як його тато був такий мудрий, як Соломон, як він вмів порахувати, чи де незгубився котрий з них, як вони ночували в мурах, як мурахи їх кусали, як на другу ніч казали Іванови, що хочуть ночувати на дубі. Іван завів їх до ліса і всім казав повилазити на дуба. Арендарі повилазили на великого дуба і казали Іванови обтяти гиляки здолу на дубі, щоб до них нич невилізло. Іван сповнив їх просьбу, гиляки обтяв, але вночі взяв скриньку з грішми і пішов до дому. Жиди ночували як ворони на дубі і рано чекали на Йвана, та недочекалися. І були арендарі в трудним положеню. Незнали, як з дуба злізти. Але його тато був цікавий, і дуже рехтельний жидок і порадив їм так:

Щоб один з них Лейба вчепився гиляки, а другий першого за ноги, а Мошко Срулька знов за ноги, а за Мошка Хаїм, і „дістанем до землі тай всі позлізаєм“. І всі арендарі по них злізали, але коли той, що тримався гиляки, не міг витримати, то мій тато, каже Мошко, радив руки поплювати, і зараз всі: „поплюй руки, поплюй руки“, жиди бурмотіли, але Лейба ще не плюнув, як всі полетіли.

Мошко зиркнув очима на мужиків і радий був, що ще є такі люди, що слухають лише його небилиць, і від коршми ніяк недадуться відтягнути. Затер руки і закликав жінку і казав дати всім почесного (по килішку горівки.) Жінка Мошка, Геня, щойно прийшла межи мужиків і наливала перший килішок горілки, аж тут скрипнули двері в сінях, хтось застукав і відчинив двері, але до коршми не ввійшов. Жид перестав говорити, жидівка стала з фляшкою і чаркою, як стовп, а люди всі вийшли на двір. На дворі побачили селянина, що тримав на руках молоде „гупало“. Він показав усім дивовижну водну птицю, і пішов до дому, а всі що були в коршмі, пішли за ним до його хати.

(Далі буде).

ОСТАННІ ПОЛІТИЧНІ НОВИНИ ЗІ СВІТА

Дня 6 серпня пічнуться

в столиці Голяндії, Гадзі, наради держав

про воєнні відшкодовання, що їх німці мають ще сплатити державам антанти. Радити будуть делеґати шістьох головних держав: Франції, Анґлії, Італії, Японії, Бельґії і Німеччини, але запросять на цю конференцію ще Польщу, Чехословаччину і деякі инші менші держави. Хотять також запросити Америку, але не знати, чи Америка схоче взяти участь в тих нарадах. Вона від того вмиває руки.

На цій конференції мають урадити, скільки остаточно має Німеччина ще заплатити Франції і иншим державам і в яких ратах, а також мають рішити, чи звільнити вже Німеччину (Надренію) від окупаційного французького війська тепер, чи аж в 1932 році, як то є написано у версайськім договорі. Німецькі делеґати, які виїдуть на цю конференцію до Гаґи, дістали від свого уряду приказ, домагатися рішучо, аби французи вже раз забралися з німецького краю, Надренії, бо німці і без того точно виплачують свої довги. Проти того найбільше виступатиме, як звичайно, Франція, Бельґія і Польща, бо ці держави бажалиби собі, аби Німеччину далі тримати під контролею.

Дня 1. серпня минуло 15 літ, як розгорілася світова війна.

З тої нагоди комуністи всіх країв плянували урядити по містах цілого світа демонстрації з вічами, на яких мали доказувати, що війну завинили капіталісти (буржуї) і що якби всюди на світі були комуністичні уряди так, як тепер у Росії і на Україні, то не булоби ніколи війни. Але всі уряди

перед першим серпнем виарештували богато комуністів

і зібрали по містах богато поліції і війська тай не допустили до комуністичних демонстрацій.

У Львові арештували сельробівського посла К. Вальницького.

Всюди пройшов день 1. серпня спокійно. Лише

в Сараєві (в Югославії) **прийшло до битви між комуністами і поліцією,**

впало кільканацять трупів і богато ранених. Комуністи знищили деякі будинки і кажуть, що підпалили залізничі варстати.

Недавно почалися були

переговори між новим урядом Анґлії

і більшовиками (Радянським Союзом), здавалося, що вже дійде до порозуміння між цими двома противниками, які вже кілька літ живуть в незгоді. Але тепер разійшлася вістка, що

переговори розбилися,

бо Анґлія зажадала, аби вперед полагодити ріжні спірні справи, а щойно потім нараджуватися над дипломатичними відносинами.

Між Німеччиною і Польщею

нове напруження і непорозуміння. Польський летун Шимкевіч якось осів зі своїм літаком по німецькім боці і німці сконфіскували літак і арештували летуна, підозріваючи, що він летів шпіонувати, хотяй поляки пишуть, що летун зблудив.

Друга причина напруження та, що Німеччина підвисшила наглo мито (цло) на ті товари, що йдуть з Польщі до Німеччини. Ця підвишка дуже заскочила Польщу і польський уряд уже просив, щоби німці відрочили її на далі, але німці не згодилися і таки підвисшили мито з днем 1. серпня.

З Ки ю

покищо нема нічого нового. Там ведуться

переговори китайців з большевиками.

Китайці вже годяться, аби та манджурська залізниця, за котру мала вибухнути війна, була спільною власністю Китаю і Росії, але урядниками на залізниці малиби бути китайці. Всі думають, що

до війни тепер не прийде,

бо так китайці, як і большевики не чуються ще на силах, зачинати нову війну.

Цепелін вилетів знову до Америки.

Німецький бальон „Цепелін“, що минулої осени перелетів уже раз океан і був у Нюйорку, а потім вернув назад до Німеччини, вилетів 1. серпня зі своєї пристані Фрідріхсгафен другий раз до Америки. В бальоні є крім залоги 18 подорожних.

Страшне нещастя в копальні

В копальні вугля в Германіцах на Шлеску вибух ґаз Дотепер згинуло 26 робітників. Робота майже зовсім стала, бо инші робітники бояться тепер зїздити в ту копальню.

Їдять землю.

Таке диво діється в Японії недалеко столиці Токіо. Коло тамошнього вулкану твориться земля подібна до студенця (дреглів). Її їсть бідніше населення замість хліба. Не дуже то вона смачна, але за те здорова і поживна. Вчені прослідили її і кажуть, що цей земний студенець витворюють якісь дивні земні бактерії та що він направду поживний. Пробують навіть в инших місцях розмножити ті самі бактерії, але поки що ще без успіху. От коби в нас завівся такий земний студенець, або бодай яка каша! Не булоби голодних років.

66-літна „дитина“, що ссала шість няньок.

В 1903 році занедужав був американський міліярдер Рокефелер, що мав тоді вже 66 літ. Лікар узнав, що його вдасться вратувати лише жіночим молоком. Сейчас найдено шість няньок, що згодилися кормити міліардера своїм молоком. По кількох місяцях Рокефелер виздоровів.

З вдячности за це казав Рокефелер виплатити кождій нянці по 5 тисяч долярів за кождий день, а лікареви заплачено міліон долярів. Рокефелер міг собі на це дозволити, бо його майно йде на міліарди долярів. Він ще живе і має тепер 99 літ, та чується зовсім здоровим.

Хочете мати корови без рогів?

Роги у коров це останки з тих часів, як корови жили в дикому та півдикому стані. Тому нині найбільш занедбані породи і півдика степова худоба має найдовші роги, а плекані породи мають малі роги.

В декотрих країнах штучно усувають роги, бо безрога худобина безпечніша для людий та другої худоби і, кажуть, що безрогі навіть більше молока дають.

Найліпше випалювати ріжки молодим телятам. Як їм минає 4 до 6 тижнів, треба в погідний день привязати голову так, аби теля не могло нею рушити, вистригається кругом завязків рогу шерсть і випалюється чистою содою (сода кавстіка). Ще ліпше, як перед тим бритвою або гострим ножем зріжеться скірку з верху рогу, аби виступила крапля крови і аж тоді смарується содою.

„Сода каустіка“ на воздусі розпливається і палить тіло. Тому треба її переховувати в зачиненій фляшочці, а при випалюванню рога треба палочку соди омотати папером.

Один кґ соди (коло 50 довгих палочок), на 50 до 100 випадків коштує в аптиці Мих. Терлецького у Львові вул. Гродзіцьких 2 враз з пересилкою 13 зол. Вистарчає на ціле село.

—з—

Що робити, як вкусить людину скажений пес?

Як когось покусае пес, все одно, здоровий чи скажений, сейчас треба кров з рани витиснути, а ще ліпше виссати, але не потрісканими ані пораненими устами, потім вимити чим скорше рану чистою водою або горівкою. Як є в хаті карболева вода, або лізоль, треба ними вимити рану.

Потім треба через кілька днів слідити за собакою, чи вона здорова. Як заходить підозріння, що вона може бути скажена, треба чимскорше виїхати до Львова на клініку на безплатне лічення. Не зволікати ані одного дня, бо може бути за пізно.

Зі собаками треба бути завсіди осторожними. Не годувати ні не поїти їх з тої самої посуди, що їдять люди, ані не давати лизати собі рук, бо можна набавитися від них ріжних недуг, особливо солітера, — то є довжезних жолудкових глист, що спричинюють страшну хоробу а навіть смерть.

—o—

Пять трупів від ґранату.

В Угринові долішнім коло Станиславова знайшли хлопці на толоці ґранат і почали його „розбирати“ Ґранат вибух і розшарпав чотирох на кусні, а пятьох тяжко поранив. Один з поранених вмер зараз по дорозі до шпиталю. Згинули від ґранату: Ярослав Гурик, Лазар Дейчаковський, Василь Грицяк, Олекса Дейчаковський і Роман П хольчук. І такі страшні випадки не відстрашують ще людий від забави ґранатами!

—з—

ПІМСТА ВУЖА.

В Індіях, в місті Дака, стався цего року такий випадок: один анґлійський офіцир з тамошньої військової залоги зробив заклад зі своїми товаришами, що звичайним ножем забє найбільшого вужа.

І дійсно, як за кілька днів спостережено великанського, бо 8-метрового давуна — він став з ним до боротьби і вужа забив.

Слідуючого дня найдено того офіцира і його жінку мертвими і з поломаними костями в їх власнім мешканню.

Другі офіцири слідуючої ночі притаїлися в хаті замордованих, аби зловити виновника.

Десь коло півночі почули на веранді шелест, а пізніше до мешкання впозв довжезний вуж, подібний до того, що його покійний офіцир вбив. Він зачав обвивати собою один предмет за другим та нищив майже на тріски. Зачаєні офіцири кинулися на нього і вбили. Показалося, що це була самиця вбитого вужа, що слідом зайшла до дому вбийника вужа і в ночи задусила його і його жінку.

Вуж, великанський давун, не є їдовитий, тільки такий сильний, що омотавши собою людину чи навіть корову, ломить на них кости і майже цілого чоловіка нараз поїдає.

Переписка і всякі поради

Н. М—чук, Щуровичі. Коли Ви стрижете і голите за дармо, то ніхто не сміє Вам нічого сказати, хочби Ви й стригли ціле село, а не лише сусідів.

Г. Д. Перищі. В усіх справах еміґрації до Америки просимо звертатися до „Українського Товариства Опіки над еміґрантами“ у Львові, вул. Городецька 95, І поверх.

І. Б. Крукеничі. Справа асекурації. Коли Вашу асекурацію піднесли з 5.000 зол. на 11.000, то певно тому піднесли й премію з 15 зол. на 45. Але Ви маєте право зробити в цій справі відклик (рекурс) до „Воєвідського Інспекторату П. З. У.“ і жадати аби Ваші будинки переоцінили на нижчу вартість. Та коли комісія узнає, що будинки оцінені на дійсну вартість, то рекурс не поможе. Цей рекурс маєте право писати по українськи. — Та покищо премію 45 зол. радимо Вам платити.

Ст. Вор., Заставе. Справа виплати асекурації („страхівки“) з Вашого письма виходилоб, що Ви повинні були дістати гроші і за спалений хлів. Пишіть рекурс до „Воєвідського Інспекторату П. З. У.“, але добре булоби, аби цей рекурс написав адвокат.

П. Т. Сокаль. Про скандад зі „Святом Просвіти“ просимо точно написати, хто завинив: чи цілий комітет Свята, чи яка осеба. Просимо писати виразно.

Н. М. Сморжів. З тою слабістю треба зголоситися до лікаря.

Ператин, пов. Радехів. Ганьба тим людям, що на Зелені Свята, коли процесія йшла селом, пили в Янкеля і виспівували пияцькі пісні.

М. Т. Зубриця. Не майте страху. За Ваше поле, яке хотілаби фірма взяти під залізничку, мусять Вам дати добре відшкодовання.

Ник. Каб. (де?) Мимо найліпшої охоти не моглиби ми запитувати всюди в справі приняття хлопця до школи. Чейже лекше Вам запитатися самому листом просто в Крехові, чи в „Рідній Школі“, чи деінде, аніж за посередництвом редакції. Щодо „Науки“ — то вона тепер не виходить, алеж ті всі справи, які Ви згадуєте, порушує нераз докладно і „Народна Справа“. За церковними книжками пишіть до книгарні Ставропіґії у Львові, вул. Руська 3.

К. Дм. з С. Фарбовання очей, більма. Цей спосіб буде в нас заведений хиба аж за кілька років. — Адреса американського лікаря не можемо подати.

М. Мар. з Я. Шукає праці. Не знаємо жадного вільного місця для праці

—з—

ДО СКЛАДУ Й ПРИКЛАДУ.

НИКОЛИНА ШКОЛА.

Запросили мене друзі до себе на літо, пишуть: „Прийдь, Сорокатий, буде розмаїто!“

Та просило їх богато, щож мені робити? До котрого повернути, щоб не образити!

Вибравсь я в суботу рано, іду на піхоту, хочу дещо побачити, бо маю охоту.

Йду я милю, йду я другу, порох докучав, жене маґнат самоходом, порох, сморід збивав.

Стоїть бабка коло моста тай каже несміло: „Так. як тепер, ще ніколи панство не смерділо.“

Йду я далі, всюда люди працюють полями, пани собі в холодочку сіли під кущами.

Отак було з поконвіку й незнать, доки буде, що пани собі у тіни, а на спеці люди.

І чи зайдеш на поділля, чи в високі гори, всюди є люд роботящий і „люфт-інспектори!“

Отак я йшов цілу днину, стало вже смеркати, ось Загаїв, тут в Николи можу ночувати.

Завертаю із дороги, йду в хату зпровола, якось ніхто не виходить, де це друг Никола?

А в ні сінях, ані в хаті нікого не видно, а я ходжу по подвірю, тай вже мені встидно.

Раптом чую, десь в стодолі хтось мов машерує! „Позір“, і „Руш!“ хтось там кличе, хтось когось муштрує!

Підійшов я тай заглянув — що сталось Николі? Він з синами робить вправи на тоці в стодолі!

Один десять, а другий лиш вісім рочків має, а Никола, мов той капраль, ними поганяє!

В них на плечах є випхані маленькі „рукцаки“, а в ін кличе: „Вперед, хлопці, вперед, гайдамаки!“

„Добрий вечір вам, Николо! Що це в вас за штуки? Що ви хлопців під неділю берете на муки?“

Я так кажу, а Никола знов комендерує: „Позір! В лаву! В право глянь!“ тай мені мельдує:

„Друже Йване Сорокатий, нас є тут три люда, а як Господь дасть діждати, то ще більше буде!

„Маю оцих двох дорослих, а третий в колисці, не будутьже вони завжди при мамі й при мисці!

„Мусять щось вони навчитись і від батька свого, щоби знали завжди в світі, як і що до чого.

„Це лиш наша перша точка, потім буде книжка, а потому вже нарешті буде миска й лижка!

„Бо чого їх ненаучать теперки там в школі, треба того научити у хаті й стодолі!“

„Спочинь!“—кликнув він до хлопців.— „Розійтись! До хати! — Будьтеж у нас милим гостем, брате Сорокатий!“

Хлопці скочили до хати,—Я кажу Николі: „От, коби всі наші діти були в такій школі!

„Аж тоді би нам виросло гарне покоління і на нарід засвітилоб соняшне проміння.

„Коби вчив так кождий батько й кожда рідна мати, мабви завжди радість в серцю

Иван Сорокатий

По жнивах

богато худоби на конюшинах здувається і гине

Пригадуємо, що допомогу виплачуємо лише тим, що не залягають з передплатою, та що є передплатплатником принайменше один місяць. Тому вирівнуйте передплату і не переривайте її ні на один день.

КАЛЄНДАР НА ТИЖДЕНЬ

Від 4. до 10 серпня.

4. Неділя 6. по Сош. Марії Магд.
5. Понеділок, Теофіля, Трофима.
6. Второк, Бориса і Гліба.
7. Середа, Успен. св. Анни.
8. Четвер, Ермолая, Параскева.
9. Пятниця, Пантелеймона.
10. Субота, Прохора.

—з—

Як нарід приповідає:

Як на Мокрини буде дощ, то осінь буде мокра.

До Іллі хмари ходять за вітром, а по Іллі проти вітру.

На Бориса і Гліби за хліб не берися.

Не питай старої дівки за ліга, скупого за гроші, дурня за розум, хруня за вибори.

Доброму — хоч де — добре; лихому — хоч де лихо.

—з—

▫ **З пошани для подвигів і посвяти.** Драматичний Гурток студентів і учнів у Чесниках пов. Рогатин улаштував виставу, прибуток з котрої в сумі 34 зол. пожертвував для Українських Інвалідів з пошани для їх подвигів і посвяти. Закликає инших, щоби пішли його слідами.

▫ **Страшний випадок в Яцківцях, пов. Зборів.** Дня 17. липня о 6 годині по полудни, на винайменій від пана толоці пасли хлопці худобу з села Яцківці і Сервирів, повіт Зборів. Десь найшли одну ґранату і стали її розбирати. Зі старших, що на них кричали, аби покинули, пастухи ще сміялися і прозивали їх боягузами. Нараз ґранат зі страшним гуком вибух і розірвав на кусні 6-ох хлопців, а двох тяжко ранив. Їх відставлено до шпиталя до Львова і там борють зі смертию. Вбита також одна корова вартости 50 долярів, а кілька штук ранено. Повбігалися люди з Яцковець і Сервир, повбирали порозкидані по поли руки та ноги, поклали на фіру і попривозили до дому. Голови найстаршого пастуха, що розбирав ґранату, до нині не можуть найти. Він мав 17 літ, а найменший мав 8 літ. Гук вибуху було чути на 10 кільометрів. Прочитайте про цей випадок дітям і ще раз добре їх повчить, аби не бавилися ґранатами Подав муж довіря Роман Кіндзерський.

▫ **Грізне марево голоду на Гуцульщині.** Дощ, що падав пару днів, перемінив ріки Білий і Чорний Черемош в рвуче море, що до решти забрало городи не знищені в 1927 році. В ночи дня 11 липня забрала вода всі мости, дороги, телеґрафи і телефони так що з Косова до Гриняви на 50 км. дороги не можна навіть і піхотинцеви перейти. Гуцульщина відірвана цілком від світа. Жидівська „румунсько-ґаліцийська“ фірма нас найбільше зруйнувала, бо 240.000 до 250.000 стосів жидівського дерева через 12 годин несли ріки з найдальших закутків. Люди мусіли утікати на високі гори під голе небо, зіставляючи свої городки, хатки і цілі дорібки, котрі дерево забрало зі собою. Тутейше населеня це самі гуцульські робітники, що жиють з праці рук. Тепер осталися без всяких засобів до життя. Між населеням панує великий переполох. Тому просимо наших укр. послів і сенаторів занятись цею болючую справою.

▫ **Повісився з розпуки.** В селі Бабині коло Косова повісився з розпуки господар Олекса Ст., бо злива забрала йому троє свиний. Другим господарям води також заподіяли богато шкоди.

▫ **Мазурські напасники.** На двох наших хлопців з Залісців, повіт Бібрка, напали на дорозі Мазури з Кримерівців та давай зривати з них українські відзнаки. Замість відзнаки попало їм трохи стусанів і мусіли тікати

▫ **Цінні папери російських банків будуть викуплені.** За обліґації (вартісні папери) земського полтавського банку буде заплачено по 2·10 зол. за рубля, житомірського товариства по 1·20 зол., київського банку 0·99 зол., московського по 0·30 зол., а петроградсько-тульського по 2·66 зол.

▫ **Замість косити траву, покосили людий.** В понеділок 22. липня підчас косовиці посварилися за межу косарі з двох сіл коло Вильна. Зі сварки прийшло до різанини на коси Дві особи зарізано насмерть, а 8 тяжко ранено.

▫ **Автобусом з мосту в воду.** Під Калішем в Польщі хотів автобус виминути на мості фіру зі сіном і в розгоні розломив поруча та впав до ріки. Одна особа забилася, а 12 ранених.

▫ **Крадіжи і рабунки.** Урядничка на почті в Борщовичах Маслюкувна спроневірила 5100 зол., зложених через людий до почтової каси ощадностей. В Рогатині пятьох волоцюгів в шинку весело забавилося з Тимком Футосом з Псар, а пізніше вкрали йому пяному 50 долярів. Поліція злапала злодіїв.

▫ **За пів години з Европі до Америки.** Вчені кажуть, що за кілька літ будуть люди літати з Европи до Америки не літаком, але ракетою (кулею). Проби з тим способом їзди вже роблять. Обраховують, що їзда до Америки, що тепер вимагає півтора доби лету літаком, при помочі ракети буде тревати лише 20 до 40 мінут, значить так як їдеться трамваєм через Львів, але буде коштувати аж коло 300 тисяч золотих. На місяць можна буде дістатися ракетою за 5 днів. Варто буде тоді подорожувати.

▫ **Не було кому гасити пожежі.** В Сосниці пов. Ярослав вибух по півночи в середу 4. липня пожар в забудованях Михайла Кушніра. Його жінка кинулася до хати ратувати майно і там згоріла. Є в селі прекрасна пожарна сикавка, куплена кооперативою, але нема кому нею орудувати, бо ярославський староста заборонив заложити пожарничо-ґімнастичне т-во „Луг“. Питаємо Вас, пане Старосто, чи вчитися ратувати майно з горіючого дому ближнього ви уважаєте злочином або „проти панствовою“ роботою, коли забороняєте основувати Луг.

▫ **Не вірте обіцянкам аґентів!** Панько Ковальчук зі Сокільця виїхав до Арґентини і звідтам пише, аби ми перестерігали всіх, щоби не вірили аґентам та не їхали до Арґентини, бо там дуже тяжко найти роботу або купити добре землю. Тисячі робітників і цілих родин ходить без роботи та примирає з голоду. До Арґентини хай ніхто не їде на осліп, хиба лише до родини або до знайомих, що наперед постаралися для нього о працю.

▫ **Селянські страйки в Східній Галичині.** В ріжних сторонах Галичини вибухли селянські страйки, наставлені проти дідичів. Домагаються ліпшої платні, принайменше такої, аби могли за неї вижити. Налякані тим дідичі, що звикли мізерно платити селянським робітникам, звернулися до влади за поміччю. Як селяни рішучо і солідарно та зорґанізовано, але спокійно видержать в страйку, то дідичі кінець-кінців будуть мусіти платити людську платню.

▫ **Здурив і обікрав жида** Хаїм Кратер з Дрогобича приїхав до Львова по дозвіл виїзду до Чех. В брамі чеського консуляту якийсь панок обіцяв йому полагодити спрову якнайскорше та казав показати документи. Пізнійше жидок зауважив, що при тім показуванню пропало йому також 106 долярів.

▫ **З вересня зачнесь наука в школах** Міністерство освіти визначило початок нового шкільного року на 3 вересня. В той день відбудуться богослуження а наука розпічнеться слідуючого дня, значить 4. вересня.

▫ **На Кавказі сніг.** На північнім Кавказі на полудневий Схід від України, там де росте виноград і помаранчі впав сніг і спричинив повінь. Найстарші люди не памятають снігу в таку пору.

Як неписьменний може зробити завіщання (тестамент).

Хто не вміє читати ні писати, може також зробити завіщання. Може це зробити в нотаря або в суді або в себе дома при свідках. В тім останнім випадку запрошує до себе трох свідків, повище 18 літ життя, з яких жаден не буде спадкоємцем записаного майна і заявляє їм, пощо їх покликав та точно в їх присутности висказує їм свою останню волю. Це вже вистарчає і є важне. Якби свідки померли, то завіщання стає неважне.

Ліпше, як таке устне завіщання один зі свідків спише, а другий на голос прочитає та дасть ще переглянути третому. Під тим завіщанням робить розпоряджаючий майном хрест, а хтось побіч його підписує.

Нище свідки дописують ще таке: „Ми, тут підписані, посвідчуємо, що нас візвав Іван Сорокатий і за нашої неперерваної присутности (ніхто зі свідків підчас тестаменту не смів виходити з хати!) казав списати отце завіщання, що і зробив свідок Максим Кривий, а Іван Голітатий прочитав. По прочитанню Іван Сорокатий заявив, що завіщання написане, так як він того бажав і поставив на письмі пером хрест,а Максим Кривий його підписав. Цей тестамент підписуємо всі свідки, при чім Микола Максимюк, не вміючи читати поставив хрест, а Максим Кривий побіч його підписав“.

Торбинці, дня 6. червня 1929.
Максим Кривий, свідок,
Іван Голіпатий, свідок,
† Микола Максимюк, свідок.

Підчас помору людий або підчас бурі на морю, можна зробити завіщання лише при двох свідках і свідками можуть бути особи вже від 14 літ, але таке завіщання важне лише пів року.

Завіщання набирає важности що йно по смерти того, що його зробив.

3 міліони землі жде, аби її загосподарити.

Є на Полісю, на північ від Волині, де також живуть українські селяни — великі багна, ніким не використані. Якби їх осушити, то прибулоб коло 3 міліони моргів нової орнаної землі, на якій можнаби поселити коло півтора міліона осіб. Обрахували, що всі видатки на на осушення виносилиб коло 14 міліярдів золотих. Але ці кошти скоро вернулисьби. Бо числячи, що морґ звичайного поля дає річно коло 150 до 200 зол. доходу — то осушені багна що року давалиб 4 до 6 міліярдів зол. доходу — значить оплатилиб всі кошти по трох-чотирох роках.

Тепер у Варшаві радять, якби забратися до того осушування і думають, якби затягнути велику заграничну позичку

Свого часу заграничне жидівське кольонізаційне товариство обіцювало дати гроші, але лише під тою умовою, що всі осушені землі будуть відступлені на кольонізацію для жидів.

Та якби воно не було, хто не позичавби грошей — для нас, українських селян, одно при тім всім найважніше, а саме що Полісся з поконвіку українська земля і що осушені землі повинні занятя українські селяни, які потрібують землі.

Що по чому.

У Львові. дня 29. VII.

Збіжжа: ціни майже не змінені. Платять за пшеницю 44·50 до 45·50 зл., за жито 23 зл., за ячмінь 22 до 24 зл., за овес 21; за кукурудзу 29 до 30 зл.; за гречку 28 до 29.

В Америці та на заграничних ринках ціни значно вищі. Так на приклад в Німеччині пшениця коштує коло 53 зл., а жито понад 40 зл.

Паша: прасоване солодке сіно 6 до 7 зл., за 100 кґ; солома 4 до 5; ґрис пшеничний 15 зл., житний 14 до 15 зл., льняні макухи 41 до 42 зл.

Масло, — молоко, — яйця

„Маслосоюз“ платить за масло І. якости експортове солене по 5·20 зл., за масло І. якости, десерове в бльоках несолене 4·90 зл., за літру молока 0·38 зл., за літру сметани 1·40. Ціни яєць постійно падуть.

Свині: Експортова різня Рукера на Знесінню платить за мясні свині по 1·80 до 2·20; за свині на виві до Відня (трохи гірший товар) 1·75; за опасові по 1·95 до 2·30; за кґ. живої ваги. Пересічно ціни спали о 5 ґр. на 1 кґ.

Господарські пригадки на серпень.

Не лишайте незораної стерні.

Сійте мішанку на пашу або ріпу стернянку.

Приготовляйте поле під озимину. передусім під жито, бо воно любить влежану ріллю.

Поля вбогі у вапно повапнюйте вапном.

Сійте кайніт на 4 тижні перед сійбою озимини, таксамо томасину, а принайменше на два тижні перед сійбою.

Завчасу постарайтеся про добірне насіння, бо „яке насіння таке покоління“.

Постарайтеся байци для пшениці і жита.

При кінці місяця сійте жито з озимою викою на пашу на весну.

Власне насіння перед сійбою вичистіть на трієрі.

Приготовіть сівалку на осінь а там, де їх нема, треба купити.

В саді очкуйте дерева, стинайте всохлі галузки та ялові галузки і підпирайте тяжкі від овочів галузки.

Опалий овоч збирайте та корміть свиней.

Приготовіть швайцарську сонду або вапняну воду на випадок здуття корови.

Не звозіть вогкого збіжжа і не годуйте свіжим зерном коний.

При кінці місяця косіть отаву.

Вимолочене зерно що дня перевівайте, аби не запарилася.

Не зривайте листя з буряків.

Декуди мають наші господині дуже недобрий звичай, що зривають з буряків зелене листя та годують ним свиний, коров, телят. Це добра паша, але від неї приходить більше шкоди як користи. Бо листя це наче груди рослини. Ними вона з воздуху бере сонячне тепло і світло та дуже важну поживу: вуглеву кислоту. З тої то вуглевої кислоти, води та тої поживи, що рослина тягне при помочі корінців з ґрунту — витворюється в листю цукор, або крохмаль, або олій і йде до корінця або в колос.

Як ми отце листя позриваємо, то рослина не маючи грудей не користає зі сонячного світла і тепла та не засвоює собі вуглевої кислоти і не творить ні цукру ні крохмалю (муки) ані олію. Вона нидіє, скорше її нищать ріжні шкідники і хороби та при кінці росту дає дуже малий врожай.

Можна зривати лише жовтіюче та опадаюче листя, але воно вже мало поживне та нездорове. Тому найкраще зовсім не зривати листя. Чим воно буйніше і ширше, тим ліпше.

Попільниці або мшиці.

Біб, горох, хміль, буряки та овочеві дерева нападають дрібосенькі, якби воші, мушки, названі попільницями або мшицями. Вони дуже скоро множаться і прямо вкривають ціле поле. Листя від них скручується та замість рости, годує своїми соками галапасів.

Боротьба з цим шкідником не легка, бо вони сидять разом і вкривають себе зверху соком, що не допускає до них жадної отруї. Дощ їм також мало шкодить, бо вони сідають звичайно на спідній стороні листя і лист з ними скручується і їх хоронить.

Найліпшим способом на них, є скроплювання рослин виваром з тютюну або нафтою разом зі зеленим милом, розвареним у воді. Треба в 100 літрах води розварити 2 кґ мила та змішати 1 до $1^1/_2$ літри тютюневого вивару. Тоді мило розпустить поволоку зверху і вивар тютюну витроїть всі мишці.

Є ще инші ріжні, дуже добрі плини, як наприклад німецький „Устін“. Ними смарується вкриті мишцями рослини і від нього всі вони гинуть. Біда лише, що ті плини дорогі.

Одно жито на ціле село.

„Яке насіння — таке покоління“ приповідає нарід, або: „як посієш — так збереш“. Тому по війні і по наших селах зачинають господарі купувати ліпше насіння збіжжа, замість власного, зведеного.

Купують насіння жита, вівса, пшениці. Купують без розбору, що попаде під руки.

Через те витворюється в селі правдива саламаха. Тяжко таке збіжжа добре продати, бо кождий має инший ґатунок. Візьмім наприклад пшеницю. Один сіє білу, другий червону, один дрібно-зернисту другий грубо-зернисту. Зібрати вагон однакового збіжжа, аби його можна продати по ліпшій ціні, прямо неможливо. А за неоднородний товар купці гірше платять як за однородний. Тому наші кооперативи не можуть зорґанізувати збуту збіжжа.

Та найгірше, як в селі сіють ріжні роди жита. Бо жито ріжниться від другого збіжжа тим, що цвите явно і пилок з його цвіту вітер розносить кільометри та запилює ним другі жита. Тому через мішання цвіту жито вироджується, бо нове зерно з цвіту двох ріжних ґатунків не буде чисте, але змішане подібне по трохи до двох родів. По кількох літах жито так виродиться, що зачне і менше родити і гірше зерно.

Аби цему зарадити, треба в цілім селі сіяти лише один рід жита, тоді воно не буде зводитися.

З ріжних родів три ґатунки жита для наших земель та підсоння найліпші: мікулицьке, вежбинське та петкуське жито. З тих трох требаби сіяти одно в цілім селі, або і цілій околиці.

Вино з дикої рожі (свербивуса)

Червоні ягоди треба очистити та кілька днів переховати в якійсь деревляній посуді, аби змякли. Тоді їх розтирається, заливається водою ($^1/_3$ літри води на 1 кґ. ягід), ще раз розтирається та переціджується і поливається водою, аби при кінці на 1 кґ. овочів, вийшла літра води. Тоді додається 35 дека цукру і в закоркованім бутли зі скляною рурою в середині ставляється, аби ферментувало.

Як по місяци переферментує, треба ґумовою руркою злити до чистого бутля аби вино стало проворе і тоді попереливати до фляшок та добре закоркувати.

Можна до готового вина додати трохи араку.

Без трієра нема доброго насіння ані врожаю.

Пригляньтеся тому насінню, що ви його сієте в ріллю. Найдете там богато кукілю, стоколоси, горошку, богато чужого насіння. Крім того між самим потрібним насінням є богато поломаного, або дрібного, не розвиненого. Деколи всіх тих занечищень є ціла третина всеї ваги насіння.

Поломане та нерозвинене насіння, кинене в ріллю або цілком не зійде, або як і зійде — то скоро загине. А шкода, бо можна було його відділити і змолоти на осипку.

Ще гірше, як ми з насінням сіємо ріжне зело та засмічуємо своє поле. Деколи кукілю та горошку є ціла четвертина. Насіння від них аж чорне. Подумайте, яку шкоду завдаєте ви собі через те. З тих 25 кґ. висіяного зела вродиться на другий рік 2 до 3 сотнари нового зела коштом збіжжа. І так що року замість зерна сіємо і збираємо зело. А його також можна було відділить.

Найліпшою машиною, що чистить збіжжа і вибирає з нього всяку нечистоту — є трієр, кукільниця або циліндер.

Є це металева рура з ямками в середині і через ту руру перепускаємо збіжжа. Всяка нечистота, як кукіль, горошок, гірчиці — отже круглі зело та поломане зерно ця рура вибирає і окремо відділює.

З неї виходить саме чистіське зерно. Ліпші трієри чисте зерно ще ділять на 3 сорти: на грубе зерно, середно грубе і дрібне. На насіння беремо лише грубе і середне.

Є трієри одно і двоциліндрові. Ті другі дорощі, але ліпші, бо один циліндер чистить яре, а другий озиме збіжжа і чистить його докладніше.

Яку користь має селянин з трієра? Найбільша користь та, що трієр віддiлить все зело і його вже не сіється в ріллю та її не засмічується. Виділене зело можна змолоти на осипку, або ще ліпше, намочити його та накільчити його і дати куркам в зимі, або свиням.

Дальша користь та, що господар не сіє посліду ні поколеного зерна, яке пропалоб в ріллі, але виділене з трієра меле на осипку і згодовує. В той спосіб заощаджу 5 до 10 кґ насіння на морґ. Натомість добірне, перечищене насіння добре сходить і дає великий врожай та з року на рік поліпшує якість збіжжа.

Один трієр вистарчає на ціле село, бо за день можете перечистити пів до одного ваґона збіжжа — тому його повинна закупити кожда кооператива. Коштує від 50 до 150 долярів. Ліпше купувати великі, дорощі, бо ті ліпше чистять. Числячи, що за рік село повинноби перечистити коло 600 до 1000 сотнарів насіння — сплатить він себе при оплаті пів до одного золотого від корця за рік-два. Але головна користь для села лежить в тім, що через трієр збільшує воно врожай збіжжа з морґа о 2 до 3 сотнарів, отже о 1000 до 3000 кірців річно.

Тому, де ще нема трієра—сейчас його купуйте!

Як ратувати пораженого громом?

На селі закопують пораженого громом до землі, аби відійшов. Звичайно закопана людина не відійде, а дійде, значить сконає, як ще була жива.

Щоби знати, як пораженого ратувати, треба вміти розпізнати, як грім поразив людину. Він або лише стрясає людиною і вона дістає потрясення мозку і параліж, або спалює людину, зглядно її попарює, або поражує її електрично.

Деколи потрясення таке велике, що розірве тіло, а навіть відірве кінчину від тіла.

Попалення найчастіше видне на скірі. Деколи видно лише спалені криві смуги, куди пройшла електрична сила та на стопах ніг видно малі дірочки зі спаленою на вуголь скірою довкруги. Тамтуди пройшла електрична іскра з тіла в землю.

Найліпше, як до пораженого громом покличемо лікаря. Бо він має найперше перевірити, чи треба піддержати серце при помочі камфори або кофеїни, чи скріпити віддих.

Заки він прийде можна помагати пораженому штучним віддихом, аби прийшов до себе.

Попалене від грому тіло лічиться так як всяке инше попалення, а іменно треба насмарувати лняним олієм, перемішаним з вапняною водою.

ПОРАДИ ГОСПОДИНЯМ.

Їсти гриби чи продавати?

Один передплатник „Народньої Справи“ пише таке:

В статейці „Осторожно з грибами“ в 40. числі я вичитав перестрогу, аби не збирали грибів ті, що не розуміються на них, бо з них і так мама користь. Тимчасом такі безвартісні гриби не є.

Свіжі гриби мають — що правда —аж 88 проц. води, а лише 5 проц. білка, 2 проц цукру, 1 проц. товщу, 1 проц. соли, та 3 проц. волокна, але як їх усушиться то мають вже 41 проц. білка, 17 проц. цукру, 7 проц. товщу, 8 проц. соли, 27 проц. волокна та майже 0 проц. води. — Кільо свіжих грибів має стільки легко — стравного білка, що 10 дека свіжого мяса. — Німецькі селяне в околиці Нірнберґа їдять навіть підчас тяжкої праці сирі посолені гриби з хлібом, від чого має прибувати сила.

Щоби використати вартість споживчу гриба, треба його пошаткувати, добре висушити, змолоти та пераховати в сухім місци. Мука грибова змішана на половину з мукою пшеничною або житньою дає знамените печиво о високій вартости віджився.

На українських землях росте около 200 родів грибів, які надаються до їди, а лиш 9 родів грибів трійливих. — Точне знання грибів їданих та трійливих єсть одиноким способом, щоби охоронитись перед злими наслідками. — Проба грибів срібною ложочкою, або цебулею не з цілком певна, та коштувала вже життя много людий. — Треба збирати гриби сухі, не розмоклі, не старі, лиш знані певно роди. — Нашим селянам можуть гриби цілковито заступити дороге — для них майже недоступне мясо і дати потраву дешеву, смачну та поживну.

До цих дуже цінних уваг нашого читача ми додамо таке: хто вміє розпізнавати гриби, хай їх збирає якнайбільше і сушить. Сушені гриби найліпше продати, бо вони дуже дорогі, а замісць них ліпше пити богато молока, їсти яйця, або навіть за гриби купити собі мяса. Мясо, куплене за гриби ситніше, від самих грибів. Само собою розуміється, що й для себе треба лишити трохи грибів, бо вони добрі для приправи їжі.

Спосіб на муравлі

Муравлі не є шкідливі, навпаки вони пожиточні, бо діравлять землю і її провітрюють. Але деколи тільки їх намножиться, що стають докучливими і тоді їх треба збутися.

Особливо люблять вони солодкий сік з попільниць (мшиць) чи рослинних воший, як їх декуди називають. Ті дрібні комашки множаться дуже скоро та видають зі себе солодкий сок. Той сок люблять муравлі та прямо доять його з попільниці.

Аби спекатися муравлів, треба нарвати лопухів, покропити нафтою та розкинути там, де є найбільше муравлів. Вони не люблять нафти і скоро заберуться.

Також не люблять вони листя помідорів. Тому розкинене листя тої рослини також відганяє муравлів.

Декуди ловлять муравлів до губки або до фляшки. Губку, таку як в школі вживається до стирання таблиці легко намочується у воді з медом або з цукром та ставиться її там, куди ходять муравлі. Пізніше губку повну муравлів кидається до окропу.

Або наливається трохи меду до фляшли і отворену лишається, аби до неї могли зайти муравлі.

Декуди зловлених муравлів сиплять до оцту або спірту і роблять муравлиний квас, що має помагати, як ним натирається ревматичні місця тіла

Аби курята не хоріли.

Курята легко перестуджуються та дістають бігунку. Вистарчає, аби куря змерзло на росі, або дощи, а вже розхоровується, їжиться на ньому піря та терпить від сильного розвільнення. Богато курят від цего гине, або як і вийде, то довго не можуть других курят дігнати в рості.

Також від лихої поживи, від нездорової води з калабаньок набавлюються курята бігунки.

Підчас піреня, напівголі курята також дуже податні на ріжні недуги, між иншим і на бігунку.

На щастя Німці найшли лік проти цеі хороби. Є це „антітифоїд“ — синявий плин.

Хорим курятам дається на день 3—4 рази по малій ложочці розпущеній на половину з водою. Для дорослої птиці не треба розпускати водою.

Найліпше нагодувати їх доброю їжою, а замість води дати їм пити лік.

Ціна чверть—літрової фляшочки 3·50 зол. Кажуть, що антітифоїд приспішує піреня курей та скріплює здоровля птиці.

СМЕРТЬ ДВОХ НЕВИННИХ ЛЮДИЙ.

У Вильні вертав в ночи Жид Рудштайн. За ним йшло двох людий. Колиж ті два візвали Рудштайна, аби став, він маючи більше як 2000 долярів, зачав втікати бо думав, що це бандити. Ті два, тайні поліцаї, стрілили і вбили його, бо думали, що це пошукуваний ними бандит.

Підчас похорону жінка Рудштайна збожеволіла, а його приятель дістав втак серця і вмер.

Тільки нещастя через неоправдане нічим підозріння тайних поліцаїв.

Виказ місцевостей, які досі не вибрали мужів довіря Народньої Справи

Листа Число 2.

81) Красне к. Львова,“ 82) Мізюринці“ 83) Княгинин“ 84) Бічаль“ 85) Злазьне“ 86] Погорільці“ 87) Рачин“ 88) Жаврів — Майків“ 89) Симонів — Гоща“ 90) Хренів“ 91) Спасів“ 92) Цеценівка“ 93) Печалівка“ 94) Козин к/ Дубна“ 95) Жабокруки“ 96) Савчики“ 97) Вільшанка мала“ 98) Острів“ 99) Сторонибаби“ 100) Куткір“ 101) Безбруди“ 102) Піски“ 103) Дунів“ 104) Желехів“ 105) Кудерявці“ 106) Репнів“ 107) Велика Харудза“ 108) Застава“ 109) Дермань“ 110) Ужинець“ 111) Хорупань“ 112) Теребіж“ 113) Оженін“ 114) Підкамінь к/ Бродів“ 115) Черниця“ 116) Будки“ 117) Сестратин“ 118) Срібно“ 119) Носовиця нова“ 120) Судобичі“ 121) Коршилівка“ 122) Ридомель“ 123) Уетечко“ 124) Хотовиця“ 125) Ілютвин“ 126) Тучин“ 127) Антонівка“ 128) Варковичі“ 129) Білобереза“ 130) Костянне“ 131) Крилів“ 132) Верба“ 133) Беріг“ 134) Птича“ 135) Яґодно“ 136) Вишневець“ 137) Звиняче“ 138) Убиня“ 139) Болизуби“ 140) Колодно — Селиско“ 141) Журавичі“ 142) Башня долішна“ 143) Борова гора“ 144) Корениця“ 145) Маковиско“ 146) Жуків“ 147) Люблинець новий“ 148) Люблинець старий“ 149) Диків старий“ 150) Улазів“ 151) Горинець“ 152) Ляшки к/ Бобрівки“ 153) Дахнів“ 154) Залуже“ 155) Заперекоп“ 156) Щутків“ 157) Мякіш новий“ 158) Немирів“ 159) Завадів“ 160) Смолин“ 161) Тростянець“ 162) Гамарня“ 163) Липина“ 164) Суха Воля“

Просимо всіх передплатників вище поданих місцевостей зійтися найблощої неділі до читальні, Кооперативи або до приватної хати котрогось з передплатників і вибрати мужа доріря та повідомити про це редакцію. Звертаємо увагу, що без потвердження мужа довіря не будемо призначати і виплачувати допомог за упавші корови.

БУРЯ НАД ЛЬВОВОМ.

В четвер 25. VII. шаліла від 6 до 8 години вечером сильна буря над Львовом і околицею. Закінчилася нагальною зливою. В дооколичних селах громовиця заповідала більші шкоди. В однім селі грім вдарив в хату і понищив образи, але ані людям ані хаті не здіяв шкоди. В Жиравці запалив стодолу, а від неї згоріло три господарства, в Солонці дві загороди, а в Зашкові три стодоли, коло Ременова забив серед поля корову.

ДОКИ СВИНІ БУДУТЬ ДОБРЕ ПЛАТИТИСЯ?

Німецькі господарі рахують, що високі ціни на свині потрівають до кінця 1930 року. Пізніше селяни, підохочені високими цінами так розширять годівлю свиний, що ціни наново спадуть і через два дальші роки ціни знову будуть низькі.

Таке буває що два роки. Найперше через два роки ціни є сякі-такі, а пізніше других два роки низькі.

Присилайте передплату!

До Вас, любі „парубчики“ пару слів!

В 28. числі „Народньої Справи“ завдав нам, дівчатам якийсь чесний „парубчак“ трохи встиду за це, що ми вбириємось в шовки, мешти, та тілисті панчохи, а не вміємо держати порядку в хаті і коло хати так, що „бідненький“ не міг навіть випити горнятка молока з рук нашої матери. Ми, дівчата не гніваємось за добру науку, бо лист „парубчака“ таки добре заадресований.

Однак добре каже наша пословиця: „Бачиш чуже під лісом, а не видиш свого під носом“.

А Ви, парубчаки що робите?

Таж ви також вбираєтесь понад стан: в червоні мешти, красі шкарпитки, в убрання найдорощі і в краватки по 5 золотих. На вулиці не розпізнаєш, чи то Іван, чи адвокат пан. Хиба пізнаєш Вас по тім, що не ходите до читальні, а волочитесь по ночах і виспівуєте соромні пісні. Книжка або ґазета Вам не в голові; Вам лиш аби музики і танці.

А якто Ви величаєтесь, як один другому „морду набє“. У Вас в голові пусто, і в кишені порожно, а зверху куди пан. Дивлячись на Вас, то аж жаль тої краватки, що так бідна мучиться на таких великих панах.

В дома у Вас біда: бідний батько по вуха в довгах, плуги і борони поломані, бо дурного мотуза не вмієте сплести, а несете до жида нашу жіночу працю — прядива, щоб Вам на жнива линву сплів.

Отже не гнівайся чесний „парубче“ на мене за тих пару слів, бо ми — дівчата беремо примір з Вас.

Таж Ви були на війні, звідали світ, чужу культуру бачили, чужі звичаї. Покажіть отже добрий примір, а будьте певні, що ми, хотячи приподобатись Вам, підемо Вашими слідами. Ви замісць до корчми — до читальні, замісць на танці — йдіть на вправи до „Сокола“ чи до „Лугу“, а ми підемо з Вами.

Пренумеруйте „Нар. Справу“, „Новий Час“, Свободу“. а ми зложимось і передплатимо і „Жіночу Долю“, з котрої навчимось варити Вам українського борщу і гречаників з медом.

Здоровлю Тебе „чесний парубче“. Здоров бувай, а як знаєш жарти, то в осени сватів посилай. Дівчина.

Не будемо вже носити скіряних підошев

В Америці винайшли новий рід підошев до обуви. Їх роблять з ґуми, мази і одного роду саджі. З тої сумішки виходить темна, не промакальна, гнучка і дуже сильна маса, кілька разів треваліша від скіри. Та ця маса не тільки тревала, але й богато дешевша від скіри. Кажуть, що за рік-два вже ніхто не буде ходити в черевиках чи чоботях зі скіряними підошвами, лише з ґумовинами.

Це вийде всім на пожиток. Тільки шевці та фабрики обуви будуть невдоволені, бо черевиків з новими підошвами вже не треба буде золювати.

Також лікарі і аптикарі будуть невдоволені, бо люди не будуть перемочувати собі ніг та менше будуть хорувати.

Найліпший господар в Канаді

Є ним Фред Лянштадт в Канаді. Господарська комісія узнала його пшеницю за найліпшу і найчистійшу. За це дістав диплом—нагороду а його пшеницю розхоплюють на насіння. На малюнку видно його, як стоїть на власнім загоні з пшеницею.

ТОРБИНКА СМІХУ

І без посторонка заведу.

Привів поліцай злодія та зажадав від солтиса (війта) чоловіка, аби той відпровадив арестованого на поліцію. Солтис визначив одного старшого, сильного чоловіка та показав його поліцаєви.

— „Везь ґо і одпровадзь на постерунек“ — каже до нього поліцай.

— Нащо мені посторонка — я його і без посторонка заведу — скажіть лише куди“.

(Подав В. Бугаїв.)

Не знає що вибрати?

— Чогож Ви, Андрію, так задумались?

—Бо маю страшний клопіт: — Казав лікар, що як не дам зробити жінці операції, то вмре. А операція коштує 100 зол.

А паламар каже, що цілий похорон геть зі всім буде коштувати лише 30 зол.

Порадьте куме, що тут робити?

(Подав Павло Ґура з Зав.).

Обурився.

Пан до жебрака: перестаньте вже раз жебрати. Маєте тут ще послідних 10 ґрошів, але їх не пропийте.

Жебрак: Вибачте паноньку, але з моїми грішми я можу робити, що мені подобається.

Відповідальний редактор: Лев Чубатий. Видавець: Іван Тиктор
З друкарні Щасного Беднарского в арենді „Кооперативи Ґрафічного Промислу“ у Львові, Ринок 9. Телеф. 76-14.